

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

Articulus III. Quamdiu duret, ac quousque porrigatur impedimentum ex
cognitione Legali?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

impedimentum oritur ex propinquitate legali, in quantum adoptio adoptatum constituit sub potestate, & familia adoptantis, ut notat Zoësius cit. consequenter, ex periculo incontinentiæ cum adoptantis liberis naturalibus, cui cavendo, maximè inter eos matrimonium interdictum est; hoc autem facit sola adoptio perfecta; nam imperfecta non transfert adoptatum in familiam, & domum adoptantis: tum quia constitutio, inducens impedimenta matrimonii, stricte sumenda est, cum restringat naturalem libertatem hominum ad connubia.

1122. Nec obstat, quòd sacri canones, loquentes de hoc impedimento, id tribuant cognationi legali ex adoptione, *indefinitè* sumpta. Nam sacri canones in hoc loquuntur juxta leges, à quibus hanc dispositionem acceperunt, iisdem tribuentes vim canonis pro foro Ecclesiastico; igitur ab iis etiam habere debent interpretationem; leges autem id potissimum tribuunt *arrogationi*, ne scilicet in odiosis, & nativam libertatem restringentibus in re perquam favorabili (qualis est matrimonium ex c. 39. de Appellat. & c. fin. de condit. appost.) laxà interpretatione utamur contra Regulam: *Odia, de Reg. juris in 6.*

ARTICULUS III.

Quamdiu duret, ac quousque porrigatur impedimentum ex cognatione Legalis?

1123. *Et* ad 1. dicendum, quòd *paternitas Legalis*, quæ constituit primam speciem cognationis Legalis, duret *perpetuò*; licet adoptio solvatur per emancipationem; constat ex cit. *Et Ergo. Instit. de nupt. L. per adoptionem cit. in n. 1118. & c. Ita diligere. 30. q. 3. in n. 1119.* sic Castropalaus d. 4. de spons. p. 9. n. 11. cum communi. Ad quaestionem autem quamdiu duret *Fraternitas legalis*, quæ est secunda species cognationis legalis? *Et* quòd solum duret *durante adoptione*; quare hæc per emancipationem sublata, tollitur etiam illa, ut aperte dicitur in c. unico. de cognatione Legalis, superius relato n. 1120. Affinitas demum Legalis, quæ est tertia species cognationis Legalis, durat *perpetuò*; cum reverentia earum personarum ad invicem, in qua fundatur hæc cognatio, perpetua sit, ut habetur L. adoptivus. ff. de ritu nu-

pri: relatà n. 1123. ubi ratio redditur, quia *Noverca locum habet*; ita Sanchez l. 7. hic d. 63. n. 24. Laym. l. 5. tr. 10. p. 4. c. 7.

Ad 2. quousque se extendat hoc impedimentum? *Et* sermone hic solum esse de cognatione legali in primà specie, seu lineæ rectæ; quo posito. *Et* cognationem Legalem inter adoptantem, & adoptatum non extendi ad aliam personam, nisi ad eas, quæ tempore adoptionis erant sub potestate adoptati, ut aperte colligitur ex L. si Paterfamilias. ff. de adoptionibus: ita Sanchez cit. n. 34. Laym. cit. n. 3. & alii: quia adoptato Petro censentur adoptati omnes qui tempore adoptionis erant sub potestate Petri, ut dicitur L. cit. Hinc adoptans validè contrahit cum filia adoptati, primum ipsi nata post adoptionem; vel etiam natà antè, sed prius emancipatà; quia sic nulla intercedit cognatio Legalis. Similiter validè contrahit adoptans cū filia suæ filiæ adoptivæ. Nam illa non est in hujus potestate, quia mulier neminem habet in sua potestate. *Et femina. Instit. de adoptionibus.* Tertio validè contrahit cum quibuscunque liberis illegitimis adoptati; quia hi non possunt esse in potestate adoptati. *Et ult. Instit. de nupt.* ita Sanchez cit. l. 7. d. 63. n. 35. Layman. c. 7. n. 3.

Not. præterea hoc impedimentum non contrahi à liberis adoptivis inter se; nam id nullo jure cautum est. Hinc filius adoptivus validè, licetque contrahit cum sorore adoptiva, ex alia familia, quantum est vi hujus impedimenti; ita Bonac. de matr. q. 3. p. 5. q. 3. n. 8. Unde si filius adoptivus sibi vellet matrimonio jungere filiam naturalem, & legitimam adoptantis, posse fieri sine dispensatione, per unius emancipationem. Nam hæc posita cessat impedimentum, ex n. 1123.

Si autem adoptans vellet contrahere matrimonium cum parentibus adoptati (secluso alio impedimento) liberè possit. Nam inter eas personas nulla est cognatio legalis. Filij quoque adoptantis naturales, & legitimi cum adoptivis liberè possunt contrahere, vivo adoptante, qui eos emancipavit; vel eo mortuo. Nam legalis fraternitas cessat per emancipationem liberorum, vel mortem adoptantis. Quod etiam procedit de liberis duorum fratrum, qui ab eodem etiam adoptati sunt; *quand-*

nam est vi huius cognationis legalis. Nam inter eos nulla est legalis cognatio. *¶ in- ter eos quoque. Instit. de nupt.*

1127. Dices tamen. 1. matrimonium est ju- ris naturalis, *¶ jus naturale, Instit. de jure naturali*; adoptio verò est figmen- tum civile, ut qui per naturam liberòs non habet, mediante adoptione eos creda- tur habere; *L. 1. de adopt. igitur hoc juris civilis comento non potest tolli matrimo- nium, quod est juris naturalis, ¶ sed na- turas, Instit. de jure natur. præcipue*; cum in matrimonijs contrahendis jus na- turale spectetur, *L. adoptivus 14. ¶ 2. ff. de ritu nuptiar.*

1128. Secundo, licet filij adoptivi quoad plu- res juris effectus habeantur pro filijs; ta- men quoad alios, filij non judicantur, ut in casibus relatis in *l. 1. ¶ 9. ff. ad Sylla- nianum*; *L. fideicommissum 76. ff. de con- dit. & demonstrat. ¶ 1. Instit. de excus- tutor;* immò ex constitutione Justiniani relata in *L. ult. C. de adop.* filij adoptati non transeunt in potestatem adoptantis, & adoptio à jure, & ratione sanguinis pla- né aliena est; *L. qui in adoptione. 23. ff. de adopt. & omni verè cognationis jure caret, l. 4. ¶ 1. ff. de gradibus, si qua. 12. ¶ ultim. ff. de ritu nupt.* Igitur nec ut matrimonium prohibeatur, adoptivi pro filijs haberi debent.

1129. Tertiò, solutà adoptione per emancipa- tionem matrimonium in præsentis specie dari potest; nam adoptio facti est; sed quæ facti sunt, pro infectis haberi nequeunt; *L. denique. 19. ff. ex quibus causis majores L. in bello 12. ¶ facti. ff. de captiv.* ergo adoptio semel celebrata per emancipatio- nem solvi non potest, ut matrimonium consistat; præcipue cum absurdum sit va- lorem sacramenti matrimonij pendere ex facto privato, patris videlicet emancipan- tis, vel non emancipantis filium.

1130. Quarto, filius adoptatus, etiam solutà adoptione, eam, quæ uxor patris adoptivi fuit, in uxorem ducere non potest; nec ipse, qui filium adoptavit, uxorem ejusdem, quæ nurus loco est, nec quidem post e- mancipationem uxorem ducere valet; *L. adoptivus. 14. ff. de ritu nupt.* Igitur simi- liter nec filius emancipatus ducere potest uxorem adoptivam, etiam sequutà alteri- us emancipatione, cum verum sit, *fra- tres fuisse.*

Tom. IV.

Ante Respons. not. impedimentum ma- trimonij ex cognatione legali inductum, etiam facta adoptione, solutà per emanci- pationem permanere solum inter eas per- sonas; quæ parentum, & liberorum loco sunt, ut constat ex allatis supra juribus; li- cet enim tunc nec liberorum nomen, nec ullum aliud ejus vestigium superfit; ma- net tamen ratio publicæ honestatis, quæ propter memoriam prioris necessitudinis non admittit, ut sit maritus, qui pater, aut avus, vel filius aut nepos ante fuit; *¶ ergo, Instit. de nupt.*

Idem etiam servatur inter uxorem 1132. adoptantis, & adoptatos. Nam licet adoptatus cum ea nullam contrahat cog- nationem familiæ (cum ipsa diversæ fa- milix sit) nec etiam affinitatem (nam so- la adoptio nunquam verè affinem facit) adhuc tamén etiam solutà adoptione il- lam in uxorem habere non potest, etiam mortuo adoptante, quia adhuc locum obtinet, non quidem matris, aut cogna- tæ; sed novercæ, ut dictum est supra; adeoque adhuc stat reverentia, & ratio honestatis publicæ, propter quam mari- tus ei esse non possit, quam habet loco no- vercæ; quod non requiritur inter eos, qui non erant loco Majorum; sed tantum fratrum & fororum legalium: quo posito:

Ad 1. in n. 1127. 32. verum esse, quòd 1133. adoptio tota sit juris civilis; & *matri- monium posse contrahere*, sit juris natura- lis; hoc tamen non obstarè, quò minus jure humano, ex justa causa (qualis est honestas publica) quod jure naturali dum- taxat permissum est, restringatur, vel per- petuò, vel solum ad tempus in certis per- sonis, prout manifestum est in alijs impe- dimentis matrimonium in certis personis jure solum humano dirimentibus, quod a- lias de jure naturali stat, & permissum est.

Ad 2. dato antecedente, nego conseq. 1134. cum enim effectus juris, quos parit ado- ptio, ut adoptati in quibusdam casibus habeantur, in alijs non habeantur *loco fi- lij*, pendeant à dispositione juris civilis, acceptato per ordinem ad præsentem quæ- sitionem à sacris canonibus; & illud pro- pter rationem honestatis publicæ dispo- nat adoptatos per ordinem ad matri- monium cum liberis adoptantis habendos inhabiles durante *solà* adoptione; inter adoptatum autem, & adoptantem,

Pp

ac ejus

ac ejus uxorem, etiam sublatâ adoptione, idem quoad hunc juris effectum dicendum erit de jure canonico.

1135. Ad 3. in n. 1129. R. verum esse, quod adoptio sit facti; effectum tamen, quem ei tribuit jus civile, non esse facti, sed juris. sic, quod sponsalia de futuro celebrata sint inter Cajum, & Titium, est quidem facti; quod autem exinde nascatur impedimentum publicæ honestatis, est quid juris, & ita quidem, ut ejusdem juris dispositione fieri possit, quod cesset hic juris effectus, esto fieri non possit, quod non præcesserit factum, vel tantum sit ad certum gradum, esto prius porrexerit se in amplius; ita dicendum erit in præsentem.

1136. Ad 4. in n. 1130. R. nego consequentiam; ratio est ex n. priori. Nam pro-

pinquitas legalis (quam fraternitatem legalem diximus) non ex natura rei, sed solius humani dispositione parit effectum, qui est ne frater adoptivus sit maritus sororis; at ne adoptivus sit maritus femine, que fuit uxor adoptantis; vel ne adoptatus sit maritus uxoris adoptati, est juris dispositione adoptionis effectus etiam adoptione sublata per emancipationem, ex ratione datâ in præmissis. Nam inter collaterales, non autem in linea recta, cessat dispositione juris ratio publicæ honestatis adoptione sublata ex d.

Ergo. Institut. de Nupt.

QUÆSTIO XIII.

In Tit. XIII. De eo, qui cognovit consanguineam uxoris suæ, vel sponsæ.

HOc titulo agitur de crimine incestus, ex quo nascitur impedimentum impediens; & ratione affinitatis inde confurgentis, etiam dirimens matrimonium. Incestum definit Pereyra in *Elucid. n. 905. Coitum cum consanguinea; & n. 1509. copulam cum propinqua.*

ARTICULUS I.

Quid, & quotuplex sit incestus?

1137. Incestus propriè est carnalis copula inter consanguineos, vel affines in gradu prohibito. Et ideo carnalis copula, eaque perfecta inter propinquos propinquitatem solùm spirituali, vel legali, aut ex sponsalibus orta, non est propriè incestus; nec etiam circumstantia necessariò explicanda in supplicatione pro matrimonij dispensatione obtinenda, si oratores aliam causam habeant, quam justè allegare possint pro ea impetranda; ita Sanchez l. 8. hic d. 25. n. 9. Bonacin. de Legib. d. 1. q. 2. p. 5. n. 12. & alij. Ex quo colliges. 1. incestum esse duplicem, nimirum alium esse propriè, alium impropiè talem. Et ideo ex copula solùm imperfecta non nascitur incestus propriè dictus. Quare si copula non fiat per veram seminis virilis intra naturale vas mulieris effusionem, incestus solùm impropiè est; ita Sanchez

tit. n. 10. Bonac. n. 11. & alij; nec in penalibus venit nomine incestus, cum hæc restringenda sint.

Advertendum autem; copulam, etiam perfectam, cum consanguinea, vel affinis, sine notitia consanguinitatis, vel affinitatis, esse incestum solùm materialiter; ut colligitur ex c. 1. h. t. adeoque nec venire nomine incestus in penalibus; nec in supplicatione pro matrimonij dispensatione necessariò exponendam; sic Gutierrez de matr. c. 77. n. 11. Hoc probabiliter extendit Sanchez l. 8. d. 25. n. 10. ad casum, modò unus eorum ignorat circumstantiam consanguinitatis, vel affinitatis; quia in penalibus, & odiosis incestus sumi debet strictè, nimirum pro copula scienter à consanguineis, vel affinis habita, prout dicitur n. seq.

Contrarium sentit Vincentius de Juris; l. 1. dispens. matrim. c. 4. n. 254. si aliunde in supplicatione incestus explicandus sit. Nam supposito, quod incestus expressio necessaria sit, debet consequenter cum suis circumstantijs exprimi. Verum, esto in aliquo casu foret obligatio exprimi incestum, nullâ tamen lege ostenditur incestum factum ab uno cum ignorantia consanguinitatis, vel affinitatis, in penalibus, & odiosis venire sub nomine incestus.